[További információk: https://bu.hu.museum-digital.org/object/204795 vom 2024.04.27]

Tárgyak:	Lucaniai vörösalakos nestoris
Intézmény:	Szépművészeti Múzeum Dózsa György út 41. 1146 Budapest
Gyűjtemények:	Antik Gyűjtemény
Leltári szám:	ANT_50.191

Leírás

Az agyagvázák vörösalakos technikával való díszítése Athénban kezdődött a Kr. e. 530–520 körüli években. Egy évszázadon keresztül az athéni mesterek voltak a műfaj szinte versenytársak nélküli művelői. A Kr. e. 430 körüli években azonban a Spártával súlyos háborúba keveredett Athénból kiváló vázafestők és fazekasok költöztek át Dél-Itáliába, és ott a tengerparton alapított görög városokban folytatták működésüket. A vázafestészet egyik legnagyobb és legkorábbi itáliai görög központja Lucania (a mai Basilicata tartomány) legjelentősebb görög városa, Metapontion (ma: Metaponto) volt, a műfaj lucaniai iskolájának a szülőhelye. Metapontóban az ásatások során feltárt fazekasműhelyek tanúsága szerint valamivel korábban kezdődött az eleinte szorosan az athéni előképeket követő, majd egyre önállósodó vörösalakos vázafestészet, amely azonban kezdettől szoros kapcsolatban állt a tarantói-apuliai iskolával, és mindinkább annak hatása alá került. A Kr. e. 4. század közepére lényegében kimerült a lucaniai vázafestészet önálló mondanivalója, addig azonban, főként Metapontóban, jól felismerhető mesterek sora dolgozott.Az úttörő lucaniai festők utolsó jelentős tanítványa volt a budapesti váza díszítője, aki korai és késői korszaka egy-egy kiemelkedő művének őrzési helyéről kapta a „Brooklyn–Budapest"-festő elnevezést. Működésének ideje a Kr. e. 380 és 360 közti évekre tehető, késői korszakának névadója, a budapesti váza Kr. e. 370–360 körül készült. A vázatípus a 19. században kapta a nestoris nevet: tévesen Nestór Homérosz Iliászában leírt serlegének formáját vélték felismerni benne. Valójában a Salentói-félszigeten, az Itália délkeleti sarkában élt messapusok helyi vázaformájának, az ún. trozzellának volt a változata, amelyet jóformán csak lucaniai műhelyekben készítettek. Az eleinte szögletes és korongokkal (innen a trozzella elnevezés) díszített edény lassanként elgörögösödött, és elvesztette eredeti helyi vonásait. Fejlődésének utolsó szakaszát képviseli a budapesti váza.A nestoris hátsó oldalán az Athénból átvett szokás szerint három köpenyes ifjú alakja látható. Ezeknek a konvencionális alakoknak a részletei, a ruhák díszítése, a testtartás, a hajviselet kitűnően alkalmasak a mesterkéz meghatározására. A váza fő mondanivalóját a főoldal háromalakos jelenete fogalmazza meg. Középen az ifjú Dionysos ül köpenyén, egyik kezében thyrsossal, a másik kezét a vele szemben álló köpenyes nőalak elé nyújtja, aki leengedett jobbjában boroskancsót tart, baljával pedig kétfülű ivóedényt, kantharost nyújt az istennek. A jelenet jobb szélén a két oszlop a rajtuk levő szalag alapján síremléknek értelmezhető; a helyszínt így temetőbe

helyezik, az egyik oszlopnak támaszkodó satyros pedig a dionysosi atmoszférát hangsúlyozza. Az ábrázolás valószínű értelmezése tehát a nőalak által képviselt halott befogadása Dionysos kísérőinek sorába, akik, mint misztériumának beavatottjai, haláluk után végképp az isten szolgálatába szegődtek. A váza tehát eredetileg is sírba tételre készült.SZILÁGYI JÁNOS GYÖRGY szövege nyomán

Ismeretlen festő (működött i. e. 380 és 360 között)

Alapadatok

Anyag/ Technika:	Agyag /
Méretek:	42,4 cm

Események

Készítés	mikor	Kr. e. 370-360
	ki	
	hol	

Kulcsszavak

- görög
- váza